



**ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ  
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ**  
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΜΑΣ  
Έτος Ιδρύσεως 1946



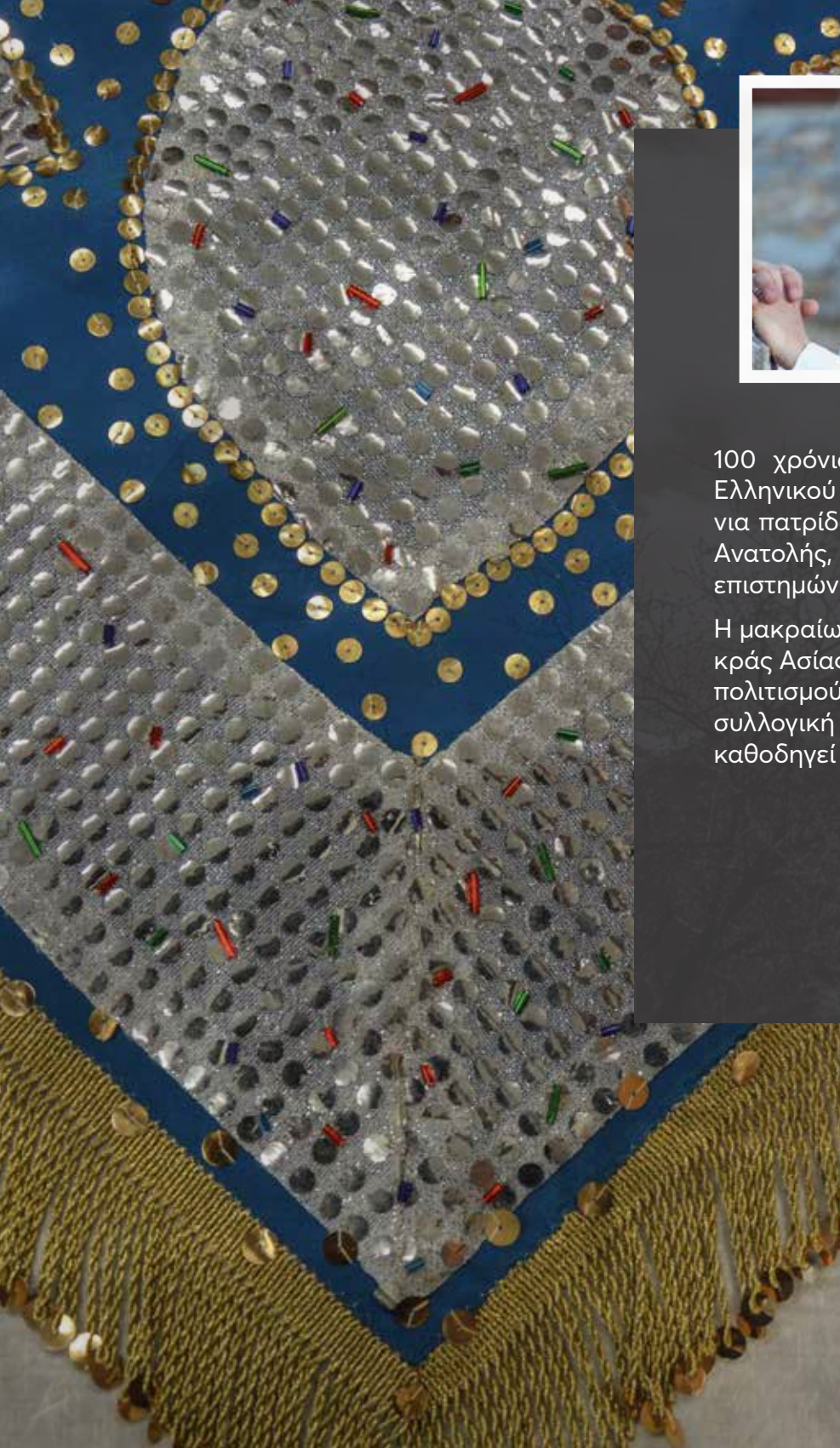
**Περιφέρεια**  
Αν. Μακεδονίας - Θράκης  
Περιφερειακή Ενότητα Δράμας



# ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

## "Αγιοτόκος"



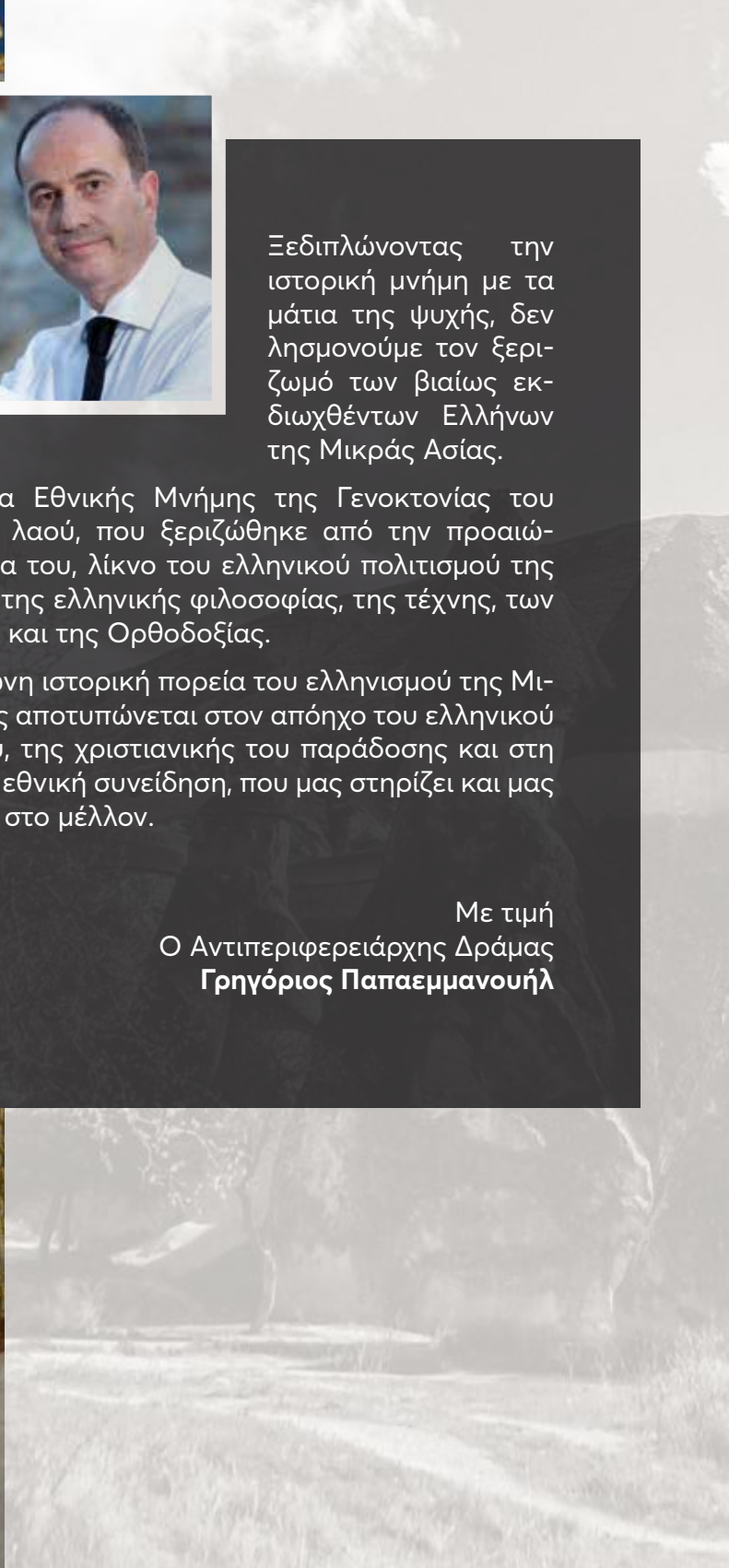


Ξεδιπλώνοντας την ιστορική μνήμη με τα μάτια της ψυχής, δεν λησμονούμε τον ξεριζωμό των βιαίως εκδιωχθέντων Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

100 χρόνια Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας του Ελληνικού λαού, που ξεριζώθηκε από την προαιώνια πατρίδα του, λίκνο του ελληνικού πολιτισμού της Ανατολής, της ελληνικής φιλοσοφίας, της τέχνης, των επιστημών και της Ορθοδοξίας.

Η μακραίωνη ιστορική πορεία του ελληνισμού της Μικράς Ασίας αποτυπώνεται στον απόηχο του ελληνικού πολιτισμού, της χριστιανικής του παράδοσης και στη συλλογική εθνική συνείδηση, που μας στηρίζει και μας καθοδηγεί στο μέλλον.

Με τιμή  
Ο Αντιπεριφερειάρχης Δράμας  
**Γρηγόριος Παπαεμμανουήλ**







Είναι ιδιαίτερη χαρά και τιμή για το Λύκειο των Ελληνίδων Δράμας ιχνηλατώντας το παρελθόν να βρεθούμε στις άκρες

του Ελληνισμού. Στην μακρινή Καππαδοκία, την Αγιοτόκο, που γέννησε Άγιους πατέρες που στάθηκαν φάροι του Χριστιανισμού και του Ελληνισμού. Που έζησαν σύμφωνα με την διδασκαλία και το παράδειγμα ζωής του Θεανθρώπου.

Εκεί γεννήθηκε το Ακριτικό τραγούδι όπου η λαϊκή μούσα γέννησε και τραγούδησε τον θρύλο του Διγενή Ακρίτα που στάθηκε ασάλευτος πάνω στους πύργους και τα κάστρα πολεμώντας απέναντι στις επιδρομές των κατακτητών υπερασπιζόμενος τα Βυζαντινά εδάφη.

Από αυτά τα ιερά χώματα με την Ανταλλαγή το 1924 ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας ξεριζώνεται. Ο Νίκος Καζαντζάκης στο έργο του «Οι αδερφοφάδες» περιγράφει τις πρώτες αντιδράσεις των Ελλήνων της Μ. Ασίας: «όλοι οι Έλληνες στην Ελλάδα, όλοι οι Τούρκοι στην Τουρκία... θρήνος σηκώθηκε μέσα στο χωριό... Δύσκολα, δύσκολα πολύ, μαθές, ξεκολλάει η ψυχή από τα γνώριμά της νερά και από τα χώματα... Μας ξεριζώνουν! Ανάθεμα στους αίτιους... Κυλίστηκαν όλοι χάμω, φιλούσαν μαλακωμένο από την βροχή χώμα...»

Ευχαριστώ θερμά τον κ. Γρηγόρη Παπαεμμανουήλ για την πραγματοποίηση της παρούσας έκδοσης.

**Άννα Ντινάκη Κονδυλάκη**

Πρόεδρος Λυκείου των Ελληνίδων Δράμας



Μια μεγάλη πρόκληση να γράψω μέσα σε λίγες σελίδες τόσα πολλά. Για τους Αγίους, τον Διγενή Ακρίτα, τις κοινότητες των Ελλήνων, την γλώσσα, τα Καραμανλίδικα, τις λαξευτές πόλεις και χωριά, την μουσικοχορευτική παράδοση και ειδικά τους θρησκευτικούς χορούς της Καππαδοκίας.

Τι να γράψω όμως για τον ξεριζωμό;

Μια νεαρή προσφυγοπούλα από το Γκέλβερι (Καρβάλη) αφηγείται: «..Γύρισα πίσω και κοίταξα για τελευταία φορά. Είναι αλήθεια η τελευταία φορά; Η εκκλησία στεκόταν βουβή μπροστά μου. Το σπίτι μου σκοτεινό, άδειο. Από τα δάκρυα έβλεπα πολλά σπίτια σκοτεινά, έρημα. Κάθισα στην μέση του δρόμου κι έκλαψα. Δεν θέλω να φύγω. Και να πάω που; Τα παιδιά έκλαιγαν, οι άνδρες έκλαιγαν, οι γέροντες έκλαιγαν...»

**Δήμος Ν. Γκίκας**

Καλλιτεχνικός διευθυντής  
Λυκείου των Ελληνίδων Δράμας

**Συγγραφή και επιμέλεια κειμένων**

Δήμος Ν. Γκίκας

**Φωτογραφία**

Σοφία Μποντρούα Μαυρίδου

**Επιμέλεια σκηνογραφίας**

Σοφία Μποντρούα Μαυρίδου





## ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Πολλοί προσπάθησαν να καταστρέψουν τον Ελληνισμό όμως δεν τα κατάφεραν. Οι βαθιές αρχαίες ρίζες και τα φύτρα του πολιτισμού, ξανάδιναν νέους βλαστούς με καλύτερους καρπούς. Τρανότερη απόδειξη από τις μικρές αλλά σπουδαίες εστίες των Ελλήνων χριστιανών της Καππαδοκίας δεν υπάρχει.

Καισάρεια, Υοσγάτη, Μουταλάσκη (Ταλάς), Ανδρονίκι, Ζιντζιντερε (Αλυσιδωτός ποταμός), Στέφανα (Istefan), Ταβλουσούν, Κελμίρα (Κερμίρα), Ταξιάρχης, Τσουχούρ Καισάρειας, Τασλίκ, Ρούμκαβακ, Κέσι (Κασσιανή), Βέξε, Αγυρνάς, Σκοπή, Σαρμουσακλή (Αρχαία Σέρμουσα), Έρχιλετ (Αρχελαΐς), Κοτού-Ποϊμούλ, Καριπλέρ, Απτούλ Ραχμάν, Τζατ, Τζορούμ (Αρχαία Πιμώλισσα και Ίβωρα), Αϊγάρ.

Προκόπι (Ουργκιούπ), Σινασός, Τζάλελα (Ζάλελα), Ποταμιά (Δερέκιοϊ), Κιόρεμε (Κόραμα), Ματσάν (Ματιανή), Καβουσίν (Kavusin).

Βερέκι (Έβερκ - Άγιος Κωνσταντίνος), Ζήλα ή Ζήλε, Γαρατζόρεν, Φάρασσα ή Βαρασός (Περασία) - Αφσάρι - Κίσκα - Σατί - Τσοχούρ - Φκόσι, Ιντζέσου, Σύλλη, Ικόνιο.





Νεάπολη (Νεβσεχίρ), Αραβισός (Αραπισόν), Φλοϊτά (Σουβερμέζ), Μαλακοπή, Σίλατα, Δήλα (Δήλος), Ανακού (Ένεγι), Ακ Σεράϊ, Τσελτέκ, Καρβάλη (Γκέλ-βερι), Κενάταλα, Σιβριχισάρ, Χαλβάντερε, Νένεζι (Ναζιανζός), Μαμασός, Νίγδη, Ανταβάλ, Σεμέντρα, Κίτσαγατς, Ούλαγατς ή Ουλούαγατς, Μιστί, Αξός ή Ναξός (Χασάκιοι), Λίμνα (Γκιολτζούκ), Τροχό, Τσαρικλί, Ενεχίλ, Δένει (Δάνακα), Γούρδουνος ή Γουρδονος, Αραβάν (Αραβάνιο), Φερτέκι, Τελμησός ή Τερμησός, Ιλοσούν ή Ιλοσός, Μάνταλα ή Μάδαλα, Σάζαλα ή Σαζάλτζα, Πόρος (Μπορ), Ίλαβε, Μπουγά Μαντέν (Μεταλλείο του Ταύρου), Μπερεκετλί Μαντέν, Έρεγλι.





## ΓΛΩΣΣΑ

Οι Έλληνες της Καππαδοκίας ήταν Ελληνόφωνοι και Τουρκόφωνοι. Οι Ελληνόφωνοι ζούσαν στα απομακρυσμένα χωριά όπως το Μυστί, τη Σινασό κ.α. Ο Ν. Ρίζος αναφέρεται στην ύπαρξη των Ελληνόφωνων περιοχών της Καππαδοκίας, για την γλώσσα των οποίων λέει ότι είναι Ελληνική, την οποία «ομιλώσι ανάρθρως και σολοίκως».

Για τους κατοίκους της ιδιαίτερης του πατρίδας της Σινασού γράφει ότι είναι Γραικοί «ομιλούν την απλοελληνικήν αρκετά καλώς, οι πλείστοι δε αγνοούσι και την Οθωμανικήν». Γράφει επίσης ότι οι Έλληνες της Καππαδοκίας μιλούσαν την «αρχαία γλώσσα», η οποία όμως παραφθάρθηκε και πολλές φορές αντικαταστάθηκε από την Τουρκική. Τα ήθη και τα έθιμα τους όμως διατηρήθηκαν και είναι ίδια με των αρχαίων Ελλήνων.







Ο Παύλος Καρολίδης παρατηρεί για αυτές τις διαλέκτους: «σωζόμενα λείψανα αρχαίας τινός Αρίας γλώσσης μαρτυρούσε την συγγένεια της Αρίας ταύτης γλώσσης, ήτοι της αρχαίας Καππαδοκικής προς τε την Ελληνικήν και την Λατινικήν, και προς τας λοιπάς Αρίας γλώσσας ήτοι Σανσκριτικήν, Περσικήν, Αρμενικήν, έτι δε και προς τας βορείους Αρίας γλώσσας, την Γοτθικήν την Λιθουανικήν, της Σλαβικής και τας Κελτικές».

Είναι άξιο θαυμασμού πώς στις απόμακρες και δυσπρόσιτες κοιλάδες της Καππαδοκίας διατηρήθηκε ο

ελληνικός λαός όχι μόνο στο γένος και στο θρήσκευμα αλλά και στη γλώσσα. Μια γλώσσα βασικά ελληνική όπου όμως η ιστορία άφησε τα χνάρια της.

Τουρκόφωνοι ήταν αυτοί που στα δύσκολα χρόνια της σκλαβιάς είχαν αναγκαστεί δια πυρός και σιδήρου να μιλούν τουρκικά. Η παράδοση αναφέρεται σε «γλωσσοκοπία» γονέων για να μάθουν τα παιδιά τους μόνο τούρκικα. Παρέμειναν όμως πάντα γνήσιοι Έλληνες και αγωνιστές της χριστιανικής πίστης.



## “ Ο Οκτάβιος Μερλιέ γράφει:

«πράγματι η γλώσσα ενδέχεται ενίοτε να εξαφανισθή αλλά οι τουρκόφωνοι Έλληνες Καππαδοκικών τινών κοινοτήτων, ουδ' επ' ελάχιστον έπαυσαν, ως εκ τούτου να παραμένουν γνήσιοι Έλληνες. Και τότε η Εκκλησία διεφύλαξε τον Ελληνισμό των. Και περισσότερο από την Εκκλησίαν καθ' εαυτήν ο Χριστιανισμός... Αι κοινότητες αυτές είχαν διατηρήσει την γλώσσαν και την Ορθοδοξίαν ως όργανα διάρκειας. Εκεί όπου η γλώσσα είχε παραχωρήσει την θέσιν εις την τουρκικήν, ο Χριστιανισμός είχε γίνει η ζύμη του Ελληνισμού...



Ο Λεβίδης αναφέρει ότι πολλά Τουρκόφωνα χωριά, όπως η ιδιαίτερη πατρίδα του Αϊ-κωστέν, το Ιντζέσου, το Ανταβάλ κ.α. μιλούσαν τα Ελληνικά μέχρι 1700 περίπου. Μετά όμως ένας θεός ξέρει πως έχασαν την φωνή της πατρίδας τους: «...οις οίδε Κύριος την πάτριον απολεσάση φωνήν φίλην πατρίδι».

Από τους 74 Ελληνικούς οικισμούς της Καππαδοκίας, οι 47 ήταν Τουρκόφωνοι και οι 27 Ελληνόφωνοι, μας αναφέρει η Μέλπω Μερλιέ, αποτελούσαν όμως μια ενιαία και αδιαίρετη κοινότητα. Η θρησκεία, τα ήθη και έθιμα καθώς και οι κοινές ιστορικές τους καταβολές ενίσχυαν την ενότητά τους.







## ΤΑ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΑ

Είναι μια ιδιαίτερη γραφή που αναπτύχθηκε κυρίως στην περιοχή της Καππαδοκίας. Εκεί υπήρχαν ελληνόφωνοι χριστιανοί ορθόδοξοι αλλά και τουρκόφωνοι. Οι χριστιανοί ορθόδοξοι ήταν κυρίως στη Σινασό και σε κάποιες άλλες περιοχές εκεί κοντά, ενώ οι τουρκόφωνοι βρίσκονταν πιο ανατολικά. Ο μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άρτης Νεόφυτος Μαυρομμάτης, ο οποίος ήταν από την Πάρο αλλά παρέμεινε για πολλά χρόνια στην Κωνσταντινούπολη ως Συνοδικός, έγραψε το πρώτο καραμανλίδικο βιβλίο Απάνθισμα της Χριστιανικής Πίστεως – Κιουλζάρι Ιμάνι Μεσιχί το 1718.

Βλέποντας τη συρρίκνωση του ελληνισμού στην ευρύτερη περιοχή της Καππαδοκίας, θεώρησε σωστό να γράψει ένα απάνθισμα της χριστιανικής πίστεως, το οποίο είναι δίγλωσσο. Από τη μια πλευρά είναι στην ελληνική και από την άλλη είναι γραμμένο στην τουρκική αλλά με ελληνικούς χαρακτήρες. Οι Καππαδόκες μιλούσαν τουρκικά, όμως στη γραφή χρησιμοποιούσαν ελληνικούς χαρακτήρες.



## Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Ο χριστιανισμός στην Καππαδοκία είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο. Με την Ελληνική γλώσσα διαδόθηκε γρήγορα στην περιοχή. Οι πρώτες μικρές χριστιανικές κοινότητες πιστεύεται ότι έφτασαν εδώ ακολουθώντας τους γνωστούς δρόμους των καραβανιών από τον νότο: Συρία, Πύλες της Κιλικίας, Τύανα, Καισάρεια και από εκεί Άγκυρα ή Αμισό.

Ο Τεξιέρος γράφει: «.. η Καππαδοκία παρά πάσαν άλλη χώραν ην δαιτεθειμένη να δεχτεί τον Χριστιανισμόν».







Στην Τρίτη του περιοδεία ο Απόστολος Παύλος σταμάτησε για λίγο στην Καισάρεια. Στους Χριστιανούς της Καππαδοκίας αναφέρθηκε στην πρώτη του επιστολή, το 63-64 μ.Χ. ο Απόστολος Πέτρος (Επιστολή πρώτη, κεφ. 1, παρ. 1, προς τους διεσπαρμένους εις Καππαδοκίαν, Πόντον και Μ. Ασίαν). Η επιστολή αυτή είναι γραμμένη στην Ελληνική γλώσσα.

Ο Απόστολος Ανδρέας, αδελφός του Πέτρου κήρυξε το ευαγγέλιο στη Σκυθία και μετά στους Καππαδόκες, τους Γαλάτες, τους Βιθυνούς, και τους Πόντιους.

Σύμφωνα με την παράδοση ο Απόστολος Ματθίας αφού κήρυξε το ευαγγέλιο στην Ιουδαία πήγε κατόπιν και διέδωσε την Ευχάριστη Αγγελία στους Καππαδόκες και στους Πόντιους.

Οι Καππαδόκες δέχτηκαν από τους πρώτους αιώνες το Χριστιανικό μήνυμα και από τον 2ο αιώνα μ.Χ. είχαν γίνει πολλοί Χριστιανοί. Λόγω της αύξησης των Χριστιανικών κοινοτήτων της Καππαδοκίας είχαν ιδρυθεί δύο επισκοπικές έδρες: στην Καισάρεια και στην Μελιτηνή (Μαλάτια).

Τους πρώτους Χριστιανικούς αιώνες πολλοί Χριστιανοί άφησαν τα εγκόσμια κι έγιναν ασκητές. Η ασκητική ζωή «φούντωνε» περισσότερο όταν γίνονταν διωγμοί κατά των Χριστιανών. Πλήθος άνδρες και γυναίκες μόναζαν στα πολλά μοναστήρια της Καππαδοκίας. Οι μονές αυτές αναδείχτηκαν: «Οι φάροι της Ορθοδοξίας» στα δύσκολα χρόνια των



διωγμών και των αιρέσεων. Σπουδαία μοναστήρια στην Καππαδοκία ήταν η Μονή Φλαβιανών, η Μονή των Ταξιαρχών, η Μονή της εν Κέρκεμε Παναγίας κ.α.

Με μια σειρά από μάρτυρες η Καππαδοκία μεταλαμπάδευσε το χριστιανικό φως. Στο διωγμό του Σεπτίμου Σεβήρου που έγινε κατά των Χριστιανών το 202 μ.Χ. μαρτύρησαν οι Καππαδόκες Άγιοι Θεσπέσιος και Θεοδότη. Στον φοβερό διωγμό του Δεκίου το 251 μ.Χ. μαρτύρησε ο Άγιος Αλέξανδρος ο Ιεροσολύμων, που ήταν επίσκοπος Καισάρειας. Επίσης μαρτύρησε στην Καππαδοκία ο Μεγαλομάρτυρας Μερκούριος, ο οποίος καταγόταν από την Σκυθία, σε ηλικία 25 ετών. Στο διωγμό του Αυρηλιανού μαρτύρησε στην Καισάρεια το 273 μ.Χ. ή 274 μ.Χ. ο Άγιος Μάμας. Το 290 μ.Χ. στον άγριο διωγμό του Διοκλητιανού μαρτύρησαν ο Άγιος Βαρλαάμ, η Αγία Καπιτωλίνη, η Αγία Δωροθέα, ο Άγιος Σέργιος, ο Άγιος Ευστράτιος, ο Άγιος Αυξέντιος, ο Άγιος Ευγένιος, ο Άγιος Μαρδάριος, ο Άγιος Ορέστης, η Αγία Ιουλίτα, και ο γιος της Κήρυκος, ο Άγιος Βλάσιος και ο μεγαλομάρτυρας Άγιος Γεώργιος.

Στον διωγμό του Μαξιμίνου μαρτύρησαν οι άγιοι Σέλευκος και Ιουλιανός, ενώ το 320 μ.Χ. μαρτύρησε ο άγιος Ιέρων από την Ματιανή της Καππαδοκίας.

Ο Χριστιανισμός μπολιάστηκε στην

Καππαδοκία και στις άλλες περιοχές της Μικράς Ασίας, οι χριστιανικές κοινότητες μεγάλωσαν η εκκλησίες έφεραν τους Καππαδόκες κοντά στο θεό και τα μοναστήρια έγιναν οι ακοίμητοι φρουροί της ορθοδοξίας. Η παρουσία του θεού ήταν έντονη στην περιοχή. Χαρακτηριστικά ο Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης έλεγε: «Όσα εστίν εν τούτοις - τοις Καππαδόκες - θυσιαστήρια, δι'ων το όνομα του Κυρίου δοξάζεται, ουκ αν τις τοσάδε πάσης σχεδόν της οικουμένης εξαριθμήσαι τα θυσιαστήρια».

Η Καππαδοκική γη γέννησε και πρόσφερε στην ανθρωπότητα μεγάλους και σπουδαίους Αγίους. Ανεκτίμητα πρόσωπα που έζησαν τα λόγια και το παράδειγμα του Χριστού και έδωσαν σημάδια υπέροχα της παρουσίας του Θεού στον κόσμο. Γνωρίζοντας ορισμένους από αυτούς θα συνειδητοποιήσουμε καλύτερα την προσφορά της Καππαδοκίας στην Ορθοδοξία και την Οικουμένη.

Η δυναμική παρουσία των Καππαδοκών χριστιανών βοήθησε σημαντικά στην επίλυση των χριστιανικών προβλημάτων. Κατά την Ά οικουμενική σύνοδο ενώ όλη η Ευρώπη έστειλε είκοσι αντιπροσώπους η Καππαδοκία έστειλε επτά επισκόπους και πέντε χωρεπισκόπους.







## ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

- Άγιος Γεώργιος  
ο Μεγαλομάρτυρας  
και Τροπαιοφόρος
- Άγιος Μάμας
- Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος
- Άγιος Βασίλειος
- Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης
- Άγιος Γόρδιος
- Άγιος Σάββας ο Ηγιασμένος
- Άγιος Αμφιλόχιος
- Άγιος Αρσένιος





## ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΟΡΩΝ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Οι χοροί της Καππαδοκίας διακρίνονται για την σεμνότητά τους με λιτές κινήσεις του σώματος χωρίς υπερβολές. Οι χοροί παρουσιάζουν έντονα το θρησκευτικό συναίσθημα φυσικό επακόλουθο της παρουσίας τόσων Αγίων και φωτισμένων ανθρώπων αφιερωμένων στον Θεό.

Ο τρόπος που μπαίνουν στον χορευτικό κύκλο, στην σειρά, το πως πιάνονται, η θέση των γυναικών που είναι αυστηρά καθορισμένη, μας μεταφέρουν στον ευρύτερο κοινωνικό τους χώρο με την απόσταση μεταξύ των δύο φύλων και τους διακριτούς ρόλους τους.

Στην χορευτική παράδοση της Καππαδοκίας υπάρχουν και αντικριστοί χοροί, όπου τα ζευγάρια μπορεί να είναι αμιγή ή μεικτά. Σε μερικούς από αυτούς δίνεται η δυνατότητα να εκφραστούν οι χορευτές ομαδικά. Αξίζει να επισημάνουμε επίσης ότι συναντούμε χορούς πορεί-

ας όπου οι χορευτές πιάνονται με ιδιαίτερο τρόπο. Σ' αυτούς ο κορυφαίος είναι ο γεροντότερος που τους καθοδηγεί στην πορεία που ακολουθούν.

Τα ονόματα των χορών είναι επηρεασμένα από τα χορευτικά σχήματα, από τα αντικείμενα που κρατούσαν στα χέρια, από τον τρόπο που ήταν πιασμένοι οι χορευτές από τον τόπο που τελούνταν και από τον χρόνο. Πολλοί χοροί πήραν το όνομά τους από τον Άγιο προς τιμή του οποίου χορευόταν.

Σε αρκετούς χορούς οι χορευτές κρατούν κουτάλια και μαντήλια στα χέρια τους. Χαρακτηριστικός είναι ο χορός με τα κουτάλια, γνωστός ως Κόνιαλι, όπου το χτύπημα τον κουταλιών σε διάφορα ρυθμικά σχήματα και η ταυτόχρονη εκτέλεση των βημάτων του χορού, απαιτούν, λόγω των ασύμμετρων κινήσεων που γίνονται αναφορικά με τα πάνω και κάτω άκρα αλλά και των ετερόπλευρων κινήσεων των δύο ημιμορίων του σώματος (δεξιού και αριστερού), πολύ καλό συντονισμό στις κινήσεις των μελών του σώματος στο χώρο.

### Τα χορευτικά τραγούδια της Καππαδοκίας διακρίνονται:

- τραγώια «χόροζιού» (χορού), ήταν τα τραγούδια των μεγάλων ανοικτών εορτών, ανοικτών χώρων, που χορεύονταν κυκλικά, ήρεμα, και στρωτά. Δεν συνοδεύονταν από όργανα, αλλά μόνον από φωνή ή φωνές. Οι γυναικείοι κύκλιοι χοροί ήταν σεμνοί και αργοί. Οι αντρικοί στρωτοί μεν, με ζωηρά πηδήματα και χτυπήματα των ποδιών στο έδαφος δε.

- τραγώια «γάμουζιού» (γάμου), δηλ. τραγούδια του γάμου τα οποία χορεύονταν κυρίως με αντικρυστούς χορούς. Συνοδεύονταν από κρουστά(κυρίως ντέφι). Οι άνδρες χορευτές συνδράμουν κι αυτοί στο ρυθμό με την παραγωγή κρουστών ήχων, με τα δάχτυλα τους ή με ανεστραμμένα ξύλινα κουτάλια ή με ζήλια ή με ποτηράκια. Οι γυναίκες χορεύτριες συνδράμουν στο θέαμα κουνώντας μαντήλια.

Οι σκοποί των τραγουδιών είναι συνήθως αργόσυρτα τραγούδια. Οι συνθέσεις βασίζονται κυρίως σε 7σύλλαβα, 8σύλλαβα, και 11σύλλαβα μέτρα. Ως προς το μουσικό δρόμο, τα τραγούδια της Καππαδοκίας είναι κυρίως διατονικού γένους:

-ά ήχου (ουσάκ)

-έξω ά ήχου (χουσεϊνί)

-λεγέτου (σεγκιάχ)

-πλάγιου τετάρτου (ραστ)

Ως προς τον στίχο, υπήρχαν τα αφηγηματικά τραγούδια που εξιστορούσαν αληθινές ιστορίες, για να μην ξεχαστούν. Τραγούδια λειτουργούσαν δηλαδή σαν βιβλία Ιστορίας που ήταν γραμμένα μάλιστα σε πρώτο πρόσωπο. Ας μην ξεχνάμε πως στην Καππαδοκία γεννήθηκε το Ακριτικό τραγούδι.



## ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

### ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε το 330μχ. Το 370 μ.Χ. έγινε αρχιεπίσκοπος της γενέτειράς του και αγωνίστηκε για την προάσπιση της ορθοδοξίας. Για το θεάρεστο και δύσκολο έργο του η εκκλησία τον ανακήρυξε Άγιο και Μέγα και λατρεύτηκε από όλους τους χριστιανούς και ιδιαίτερα στην πατρίδα του την Καππαδοκία τιμήθηκε όσο κανένας άλλος Άγιος.

Χορευόταν την παραμονή στη γιορτή του Αγίου Βασιλείου. Το βράδυ της παραμονής της Πρωτοχρονιάς οι κάτοικοι του Βαρασσού ξεκινούσαν σε μεγάλες συγγενικές και γειτονικές συντροφίες τραγουδώντας και χορεύοντας, συγκεντρώνονταν στην πλατεία του χωριού και από εκεί ξεκινούσαν με τον ίδιο τρόπο για τη σπηλιά έξω από το χωριό όπου γιόρταζαν τον Άγιο με φαγοπότι και χορό. Ο χορός χορευόταν και κατά την διαδρομή ως πομπή αλλά και με την κυκλική μορφή στο πανηγύρι. Οι χορευτές άνδρες και γυναίκες πιάνονταν από τα ζωνάρια, με τις γυναίκες πάντα ανάμεσα σε συγγενικά πρόσωπα και με μέτωπο προς τα εμπρός ή την φορά του κύκλου.

### ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΚΑ

Το απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα στα χωριά των Φαράσων μαζεύονταν ο κόσμος στην εκκλησία και έκαναν τη Δεύτερη Ανάσταση. Μετά έβγαινε το λάβαρο της Ανάστασης σε δημοπρασία και αυτός που θα έδινε την καλύτερη προσφορά κρατούσε το λάβαρο και κρατώντας οι παπάδες την εικόνα της Ανάστασης και πίσω το λάβαρο γύριζαν τους δρόμους του χωριού και κατέληγαν στην πλατεία. Εκεί ο παπάς έδινε την απόλυση και ξεκινούσε ο πασχαλινός χορός. Η δομή και το ύφος του χορού ήταν ανάλογη με τον χορό του Αγίου Βασιλείου.

### ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΝΤΙΠΑΣΚΑ

Χορευόταν την Κυριακή του Θωμά. Ο χορός έχει 2 μέρη, το πρώτο με απλά περπατητά βήματα και το δεύτερο με ελαφρά πτώση του βάρους στο ένα πόδι στις εναλλαγές της μελωδίας.

### ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΑΗ ΣΑΒΒΑ ή ΒΑΡΑ-ΒΑΡΑ

Ο χορός του Αη Σάββα έχει ένα ιδιαίτερο κινητικό μοτίβο. Αποτελεί τον μοναδικό Δίπατο χορό της Καππαδοκίας όπου οι χορευτές σχηματίζουν κλειστό κύκλο από δυο ομάδες ανδρών και σε κάποια φάση του χορού τα μέλη της μιας ομάδας ανεβαίνουν όρθια στους ώμους της άλλης.

### ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τρεις μέρες στα μοναστήρια της Καππαδοκίας | Γιώργου Σεφέρη, Κεντρ. Μικρ Σπουδών | 1953
2. Η Ελληνική Μικρασία από την αρχαιότητα μέχρι τον 20ο αιώνα. | FELIX SARTAU (Νεοελ. Ιστ. Βιβλιοθήκη) | 1993
3. Η Καρβάλη της Καππαδοκίας | Καπλάνη Α. Ιωσηφίδη | 1988
4. Καραμανίτες (Διήγημα) | Σαμουηλίδης Χρήστος
5. Οι πρόσφυγες του 1922 | Γιώργου Ν. Λαμψίδη | 1989
6. Λαοί και φυλαί της Μ. Ασίας | Γεώργιος Κλεάνθης Σκαλιέρης | 1922
7. Καππαδοκία. Ο τελευταίος Ελληνισμός της περιφέρειας Ακσεράι | Γκέλβερι (Καρβάλης) Ελένη Σ. Καρτζά, Εκδ. Γνώση
8. Το Μιστί της Καππαδοκίας (ΤΟΜΟΣ Ι) | Θανάση Π. Κωστάκη 1977, Ακαδημία Αθηνών
9. Η Σινασός | Λάζαρου Τσακαδόπουλου - Κούλας Ξηραδάκη | 1974
10. Η Καππαδοκία των «ζώντων μνημείων» | Ηλίας Αναγνωστάκης - Ευαγγελία Μπαλτά | 1990
11. «Η λαϊκή λατρεία των Φαράσων» | Δ. Λουκόπουλου και Δ. Πετρόπουλου, Εκδόσεις Κ.Μ.Σ | Αθήνα 1949
12. «Ο Μοναχισμός της Μικράς Ασίας» Ιερομόναχου Νικόδημου Μπαρούση, εκδ. Τήνος.
13. Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Χορού | Άλκης Ράφτης (Παχτικός 1905, Θεοδωρίδης 1967, Θεοδωρίδης 1972, Margariti 1988, Κόκκινος 1987, Τυροβολά 1992, Αρχέλαος 1899, Στράτου 1970, Πετρόπουλος - Ανδρεάδης 1971.
14. Χοροί και τραγούδια της Καππαδοκίας | Δήμος Ν. Γκίκας, Κ.Λ.Ε.Μ





**Λύκειο των  
Ελληνίδων**  
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΜΑΣ  
Έτος Ιδρύσεως 1946

### **ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ του ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΔΡΑΜΑΣ 2022**

ANNA NTINAKH - ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ, Πρόεδρος  
ΒΑΣΩ ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ, Α' Αντιπρόεδρος  
ΤΟΥΛΑ ΣΟΟΥΤΛΗ, Β' Αντιπρόεδρος  
ΕΛΕΝΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ, Γενική Γραμματέας  
ΣΜΑΡΩ ΒΟΥΡΝΙΑ, Ειδική Γραμματέας  
ΚΛΑΙΡΗ ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΥ, Ταμίας  
ANNA INTZE, Βοηθός Ταμίας  
ΕΡΑ ΤΑΝΤΟΥ, Κοσμητεία  
ANNA NTINAKH - ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ, Έφορος Χορού  
ΤΟΥΛΑ ΣΟΟΥΤΛΗ, Συνέφορος Χορού  
ΓΙΟΥΛΗ ΚΑΨΑΛΗ, Συνέφορος Χορού  
ΛΕΝΑ ΣΚΛΑΒΗ, Συνέφορος Χορού  
ΠΕΠΗ ΤΑΣΚΑ, Έφορος Ιματισμού  
ΕΛΕΝΗ ΜΕΛΙΔΟΥ, Συνέφορος Ιματισμού  
ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΦΑΚΙΟΛΑ, Συνέφορος Ιματισμού  
ΤΑΣΟΥΛΑ ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ, Συνέφορος Ιματισμού  
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΕΡΠΑΤΟΥΛΗ, Έφορος Εορτών - Δεξιώσεων  
ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΦΑΚΙΟΛΑ, Έφορος Φιλολογικού Βιβλιοθήκης  
ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΓΚΕΣΙΟΥ, Συνέφορος Φιλολογικού Βιβλιοθήκης  
ΦΩΦΩ ΤΣΙΑΜΠΟΥΣΗ, Έφορος Μουσείου  
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Συνέφορος Μουσείου  
ΤΟΥΛΑ ΣΟΟΥΤΛΗ, Έφορος Μουσικών Χορωδίας  
ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΑΠΠΑ, Συνέφορος Μουσικών Χορωδίας

### **ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**

- 📍 Τέρμα Ηπείρου, Δράμα
- ☎ 25210 39167
- ✉ ledramas@yahoo.gr
- 🌐 lykeionellinidon.com
- 📍 Λύκειο των Ελληνίδων Δράμας